

Vybrané exponáty ve výstavě *Afghánistán – zachráněné poklady buddhismu*

1. Hlava Buddhy

Mes Ajnak, 4. – 7. století po Kr.

Hlava z nepálené hlíny je na povrchu opatřena štukovou vrstvou s plátkovým zlatem. Tato technika je poměrně častá u plastik nalézáných v Mes Ajnaku.

Hlava byla značně poškozena. Plátkové zlato se lokálně z povrchu uvolňovalo a místy bylo i druhotně retušováno. Hlava byla nejprve lokálně zpevněna a trhliny hloubkově injektovány směsí akrylátové pryskyřice, mramorové moučky a barevných pigmentů. Plátkové zlato bylo fixováno k sádrovému štku akrylátovou pryskyřicí.

2. Plastika Buddhy sedícího v poloze lotosového květu

Dřevo, Mes Ajnak, 5. – 7. století po Kr.

Jedná se o jediný kompletně dochovaný exemplář dřevěné sošky Buddhy na území Afghánistánu.

3. Stříbrná miska se zlacenými detaily

Mes Ajnak, 3. – 6. století po Kr.

Miska byla očištěna speciálními kotoučky, ultrazvukovou jehlou a skalpely. Ulomené díly byly po povrchové konzervaci slepeny a před čištěním byly jemně sejmuty textilní, zřejmě hedvábné fragmenty z vnitřní strany nohy nádoby.

4. Zlatý poklad z lokality Mes Ajnak

Mes Ajnak, 3. – 6. století po Kr.

Při výzkumech lokality Mes Aynak se v roce 2012 povedlo objevit unikátní soubor předmětů, z nichž velkou část tvoří šperky a toaletní potřeby. Předměty pokladu byly těsně zabalené a původně zatočené do kusu látky a uloženy do země v místě, které archeologové interpretují jako dílnu s doklady zpracování kovů, možná dokonce šperkařskou dílnu.

Malý poklad obsahoval několik šperků nebo jejich částí ze zlata, které jsou doplněné barevnými kameny – granátem, karneolem, smaragdem, ametystem nebo lapisem lazuli. Spektrum zlatých šperků tvoří tři prsteny, tři náušnice či přívěsky, několik desítek korálků, zdobených destiček, nášivek a knoflíků. Všechny tyto šperky dle materiálové analýzy obsahují více než 70 procent zlata, u tří prstenů dokonce v rozmezí 88–97 % zlata.

Kromě zmíněných šperků se zde našel velký počet kamenných korálků, perel, reliéfně zdobený talířek, plastika šperky zdobené ruky s ptáčky, kosmetický soubor s jehlicí a několika lžičkami. Účel uložení souboru do země je nejasný, mohlo se jednat o výbavu bohatší ženy či rodinné jmění, nebo o předměty určené k opravám ve šperkařské dílně.

Výstava v Náprstkově muzeu je vůbec první příležitostí vidět tento unikátní soubor předmětů, našly se až po výstavě k lokalitě, která proběhla v Kábulu na přelomu let 2011–2012.

5. Motocykl asijské provenience blíže neurčené značky, za jehož řídítky seděl sebevražedný útočník z hnutí Tálibán

Provincie Wardak, 2010–2013

Díky pohotové a přesné reakci českých vojáků byl terorista zneškodněn ještě před provedením vlastního činu. Incident se odehrál v průběhu společné mobilní patroly příslušníků Armády ČR a afghánských bezpečnostních složek (Výcvikový a poradní tým Armády ČR OMLT v operaci ISAF).

6. Střepina 107mm rakety

Provincie Lógar, 2012

Střepina dne 30. září 2012 zasáhla prostor psince na základně FOB Shank v afghánské provincii Lógar. Následky útoku způsobily těžká zranění služebnímu psovi Athosovi z veterinární základny v Grabštejně. Po prvotním ošetření byl čtyřnohý příslušník Provinčního rekonstrukčního týmu převezen na základnu Bagrák, kde podstoupil několik komplikovaných operací. Později se přes německý Ramstein navrátil k rekonvalescenci zpět do České republiky. Na počátku roku 2013 se Athosovi dostalo oficiálního ocenění z rukou ministra obrany (Provinční rekonstrukční tým Armády ČR v operaci ISAF – Afghánistán, provincie Lógar 2008–2013).

7. Ohořelé torzo koliminátorového zaměřovače

Provincie Orúzgán, 2006

Artefakt je přímým svědkem ozbrojeného střetu mezi bojovníky Tálibánu a hlídkou příslušníků 601. skupiny speciálních sil. Povstalci během napadení využili momentu překvapení a prostřednictvím pancéřovek RPG 7 vyřadili jedno z vozidel Land Rover. Automobil byl trefen mezi přední světlometry z odhadované vzdálenosti 150–200 metrů, přičemž posádka vozidla ochránil blok motoru, o který se střela zastavila. V následující nepřehledné přestřelce dokázali čeští vojáci útok agresorů odrazit a koordinovaně se stáhli do bezpečí. Zasažené hořící vozidlo, na jehož korbě se nacházelo i zobrazené torzo zaměřovače, muselo být odepsáno (601. skupina speciálních sil v operaci Trvalá svoboda, Afghánistán 2006).

